

תרגיל בית 3 מבוא לחוגים ומודולים 88-212 סמסטר ב' תשע"ח

הוראות זכרו למלא ולהגיש את הדו"ח.

שאלה 1. יהי F שדה, ויהי R חוג. הוכיחו שאם $\varphi: F \rightarrow R$ אפימורפיזם של חוגים, אז גם R שדה.

שאלה 2. יהי R חוג, ויהיו $I, J, K \triangleleft R$ אידאלים.

א. הוכיחו $(I \cap J)(I \cap J) \subseteq IJ \subseteq (I \cap J)$.

ב. הוכיחו $I(J + K) = IJ + IK$.

שאלה 3. יהי R חוג, ויהי $I \triangleleft R$ אידאל. ראינו כי $M_n(I) \triangleleft M_n(R)$ (לא בטוחים למה זה נכון? הוכיחו זאת!). הוכיחו

$$M_n(R)/M_n(I) \cong M_n(R/I)$$

שאלה 4. יהי $\mathbb{H}$ חוג הקוטרניונים של המילטון.

א. הוכיחו כי $\mathbb{H}$ אינו איזומורפי לחוג $M_2(\mathbb{R})$. שימו לב שזה מפתיע, כי שניהם חוגים פשוטים ושהם איזומורפיים כמרחבים וקטוריים מעל $\mathbb{R}$ (שניהם מממד 4).

ב. רשות: הוכיחו שהחוג

$$R = \left\{ \begin{pmatrix} x & y \\ \bar{y} & \bar{x} \end{pmatrix} \mid x, y \in \mathbb{C} \right\}$$

איזומורפי לחוג $M_2(\mathbb{R})$. רמז: הראו שהחוגים האלו צמודים כתת-חוגים של $M_2(\mathbb{C})$. בדרך אחרת, למי שמכיר, מצאו מערכת של יחידות מטריצה ובנו את האיזומורפיזם ביניהם בעזרתה.

שאלה 5. יהי R חוג. איבר $e \in R$ יקרא אידמפוטנט אם $e^2 = e$. אידמפוטנט $e \in R$ הוא לא טריוויאלי אם $e \neq 0_R, 1_R$. בתרגיל הזה נמצא דרך לזהות שחוג R הוא מכפלה ישרה של חוגים.

א. יהיו S, S' חוגים. הוכיחו שאם $R \cong S \times S'$, אז קיים ב- R אידמפוטנט מרכזי לא טריוויאלי.

ב. אידמפוטנטים $e, f \in R$ נקראים אידמפוטנטים אורתוגונליים אם $ef = fe = 0$. הוכיחו שאם $e \in R$ אידמפוטנט, אז גם $1 - e$ אידמפוטנט. הוכיחו כי e ו- $1 - e$ הם אורתוגונליים.

ג. הוכיחו שאם $e \in R$ הוא אידמפוטנט מרכזי לא טריוויאלי, אז קיים איזומורפיזם של חוגים $\varphi: R \rightarrow Re \times R(1 - e)$. רמז: זה סעיף קצת ארוך, אבל בעיקר טכני. כתבו במפורש לכל $x \in R$ מהו $\varphi(x)$ ובדקו שאכן מדובר באיזומורפיזם של חוגים.

בשתי השאלות הבאות, שיש להן סגנון דומה, נשתמש בסימון $I \leq_l R$ כדי לומר ש- I הוא אידאל שמאלי של R . כלומר $RI \subseteq I$.

שאלה 6. יהי R חוג בלי יחידה, ויהי $I \leq_l R$ אידאל שמאלי. נסמן $I^+ = \{x \in R \mid xR \subseteq I\}$.

א. הוכיחו $I^+ \triangleleft R$ אידאל דו-צדדי.

ב. הוכיחו שאם $I \triangleleft R$, אז $I \subseteq I^+$.

ג. הוכיחו שאם R חוג (עם יחידה), אז $I^{++} = I^+$.

שאלה 7. יהי R חוג, ותהי $A \subseteq R$ תת-קבוצה. נגדיר את המאפס השמאלי של A להיות

$$\text{Ann}_l(A) = \{x \in R \mid \forall a \in A, xa = 0\}$$

א. הוכיחו כי $\text{Ann}_l(A) \leq_l R$ אידאל שמאלי.

ב. הוכיחו שאם $A \leq_l R$, אז $\text{Ann}_l(A) \triangleleft R$.

ג. נניח $A, B \subseteq R$ תת-קבוצות המכילות את 0. הוכיחו

$$\text{Ann}_l(A + B) = \text{Ann}_l(A) \cap \text{Ann}_l(B)$$

בהצלחה!